

סוציאליזם

סוציאליזם הוא מושג שפירושו המילולי הוא: **שיטה חברתית**. מדובר באידיאולוגיה (השקפת עולם) הסוברת כי יש ליצור חברה שוויונית וצודקת יותר, מבחינה כלכלית וחברתית.

הרקע להתפתחות הסוציאליזם

אידיאולוגיה זו נוצרה בעקבות **המהפכה התעשייתית** שהתרחשה החל מאמצע המאה השמונה עשרה. בתקופה זו נבנו _____ ונוצרו בהדרגה שני **מעמדות חדשים בחברה**. מעמד אחד - _____ כלומר: בעלי ההון והמפעלים השולטים על אמצעי הייצור, ומעמד שני - _____ כלומר: מעמד הפועלים, שהיוו את רוב האוכלוסייה בערים. הפועלים חשו _____ על ידי בעלי המפעלים בגלל שכר זעום, שעות עבודה רבות ותנאי עבודה מחפירים. רבים מהם שאפו לתקן את מצבם על ידי יצירת חברה _____ **(תרמילון: הבורגנות, מנוצלים, מפעלים ובתי חרושת, פרולטריון, שוויונית וצודקת)**

אז מה עושים??

במהלך המאה התשע עשרה התפתחו שתי גישות מרכזיות לפתרון מצוקת הפועלים: הראשונה נקראת **סוציאליזם מהפכני (הנקרא גם מרקסיזם/קומוניזם)**

מה זה אומר?

קרל מרקס ופרידריך אנגלס עמדו בראש גישה זו. הם טענו כי בהיסטוריה תמיד היו מאבקים בין המעמדות השונים וכי על הפועלים (הפרולטריון) **לחולל** _____ **בכוח** כנגד בעלי ההון (הבורגנים), במטרה להשיג _____ **בין כל בני האדם** ולהוביל שינוי ביחסי הכוחות בחברה. שינוי זה יתרחש כאשר מעמד הפועלים ישתלט על אמצעי הייצור ויחלק את כל המשאבים בצורה שוויונית בין כולם. כלומר: כל האדמות, המפעלים, החנויות יועברו לבעלות ה_____. היא זו שתחליט כמה שעות יעבוד כל אחד וכמה כסף יקבל. אין יותר בעלות _____! בחברה מהפכנית זו "כל אחד יעבוד כפי יכולתו ויקבל תמורה על פי צרכיו". כלומר: _____

גם אם מהפכה זו תתבצע באלימות ותחולל שפיכות דמים, היא כדאית לדעת הדוגלים בסוציאליזם מהפכני.

(תרמילון: פרטית, שיוויון כלכלי וחברתי, כולם עובדים ומקבלים משכורת לפי גודל המשפחה (למשל) ולא לפי המאמץ שהם השקיעו, המדינה, מהפכה)

השפעות הסוציאליזם המהפכני: בשנת 1864 הוקם **האינטרנציונל** - איגוד פועלים בינלאומי. שאיפתו של איגוד זה הייתה לאחד את כל הפועלים בעולם כולו תחת הסיסמה "פועלי כל הארצות - התאחדו!", כדי לאפשר את המהפכה ולהשיג את השוויון הכלכלי.

מהפכה זו התחוללה ברוסיה (שמאז נקראה 'ברית המועצות')

פטיש ומגל - סמל
הקומוניזם
(סוציאליזם מהפכני)

האינטרנציונל

מילים: אד'ן פוטייה. כתיבה: 1871 במקור

לחן: פייר דה-גייטר. הלחנה: 1888

תרגום/נוסח עברי: אברהם שלונסקי. 1922? 1924?

קום התנערה עם חלכה (שפל)

עם עבדים ומזי רעב

אש הנקמות הלב לחכה

לקראת אויב הכון לקרב.

עולם ישן עדי היסוד נחרימה

מגב כפוף נפרק העל

את עולמנו אז נקימה

לא כלום אתמול,

מחר - הכל.

זה יהיה קרב אחרון במלחמת עולם

עם האינטרנציונל יעור, ישגב אדם!

רק לנו עמלי כפיים

רק לנו עמלי היקום

האדמה וברכותיה

ולכל הולכי בטל לא כלום

עבור הדרור ופדות הרוח

ופרק העל מגב העם

לבה האש והך בכוח

כל עוד ברזל עודנו חם

זה יהיה קרב אחרון במלחמת עולם

עם האינטרנציונל יעור, ישגב אדם!

אין רב ריבנו ומושיע

לא אל, לא מלך, לא גבור

בזרוע נטויה נבקיע

אנחנו דרך אל האור

וכי רעם אבדון יריע

על ראש אויבינו להמם

עלינו שמש דרור יפציע

לשפך את זהרה החם

זה יהיה קרב אחרון במלחמת עולם

עם האינטרנציונל יעור, ישגב אדם!

שאלות:

א. הציגו את מצוקת הפועלים העולה מתוך ההמנון בעזרת שני דימויים מתוכו. (כלומר - צטטו שני ביטויים והסבירו איזו מצוקה באה לידי ביטוי בהם) _____

ב. הוכיחו משני ביטויים/משפטים בשיר שמדובר בסוציאליזם מהפכני _____
